

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
สารบัญตาราง	ญ
สารบัญภาพ	ฐ
บทที่ 1	1
บทนำ	1
1.1 ที่มาและความสำคัญ	1
1.2 วัตถุประสงค์	2
1.3 ทบทวนวรรณกรรม	3
1.3.1 เกษตรอินทรีย์	3
1.3.2 ช่องทางการตลาดผักอินทรีย์	3
1.3.3 การเกษตรในระบบพันธะสัญญา	4
1.3.4 ระบบการแบ่งผลประโยชน์	6
1.4 วิธีการศึกษา	7
1.4.1 กรอบแนวคิดในการศึกษา	7
1.4.2 วิธีการศึกษา	8
1.4.2.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล	8
1.4.2.2 การวิเคราะห์ข้อมูล	9
บทที่ 2	18
ลักษณะการผลิตและการจำหน่ายผักอินทรีย์ของจังหวัดเชียงใหม่	18
2.1 สภาพทั่วไปของระบบผักอินทรีย์ในจังหวัดเชียงใหม่	18
2.1.1 การผลิตผักอินทรีย์ในจังหวัดเชียงใหม่	18
2.1.2 การจำหน่ายผักอินทรีย์ในจังหวัดเชียงใหม่	19
2.2 ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกรในพื้นที่ศึกษา	21
2.3 ลักษณะของเกษตรกรที่มีการจัดการตลาดด้วยตนเองและเกษตรกรที่มีการจัดการตลาดแบบมีพันธะสัญญา	27

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า	
บทที่ 3	ต้นทุนและผลตอบแทนของการผลิตและการตลาดผักอินทรีย์	35
3.1	ต้นทุนการผลิตและต้นทุนการตลาดผักอินทรีย์	35
3.2	ผลตอบแทนจากการผลิตและการตลาดผักอินทรีย์	39
3.3	การวิเคราะห์ผลตอบแทน	43
3.3.1	อัตราผลตอบแทนต่อการลงทุน	43
3.3.2	สัดส่วนผลตอบแทนต่อต้นทุน	49
บทที่ 4	การแบ่งผลประโยชน์ในระบบการผลิตผักอินทรีย์	51
4.1	การแบ่งผลประโยชน์ในสถานการณ์จริง	51
4.2	การแบ่งผลประโยชน์ในอุดมคติ	52
4.3	ราคาที่เหมาะสมในอุดมคติ	55
บทที่ 5	สรุปการศึกษาและข้อเสนอแนะ	58
5.1	สรุปผลการศึกษา	58
5.2	ข้อเสนอแนะ	62
บรรณานุกรม		63
ภาคผนวก		67
ประวัติผู้เขียน		78

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1.1	จำนวนเกษตรกรตัวอย่างที่เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการสัมภาษณ์ตามแบบสอบถาม	9
2.1	พื้นที่การผลิตเกษตรอินทรีย์ในจังหวัดเชียงใหม่	19
2.2	เกษตรกรผู้ปลูกผักอินทรีย์จำแนกตามระบบการตลาด	21
2.3	อายุของหัวหน้าครัวเรือนแบ่งตามเกษตรกรผู้ปลูกผักอินทรีย์ที่มีการจัดการตลาดที่แตกต่างกัน	23
2.4	ระดับการศึกษาของหัวหน้าครัวเรือนแบ่งตามเกษตรกรผู้ปลูกผักอินทรีย์ที่มีการจัดการตลาดที่แตกต่างกัน	4
2.5	จำนวนปีประสบการณ์ในการปลูกผักอินทรีย์ของเกษตรกรที่มีช่องทางการตลาดที่แตกต่างกัน	25
2.6	จำนวนสมาชิกในครัวเรือนแบ่งตามเกษตรกรผู้ปลูกผักอินทรีย์ที่มีการจัดการตลาดที่แตกต่างกัน	26
2.7	จำนวนแรงงานในครัวเรือนแบ่งตามเกษตรกรที่มีการจัดการตลาดที่แตกต่างกัน	27
2.8	ลักษณะพื้นที่เพาะปลูกของเกษตรกรที่มีการจัดการตลาดที่แตกต่างกัน	28
2.9	ขนาดพื้นที่เพาะปลูกของเกษตรกรที่มีการจัดการตลาดที่แตกต่างกัน	29
2.10	ลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกรที่มีการจัดการตลาดที่แตกต่างกัน	29
2.11	การบำรุงดินของเกษตรกรที่มีการจัดการตลาดที่แตกต่างกัน	31
2.12	การควบคุมและกำจัดศัตรูพืชของเกษตรกรที่มีการจัดการตลาดที่แตกต่างกัน	32
2.13	แรงจูงใจในการเข้าสู่ระบบการผลิตผักอินทรีย์ของเกษตรกรที่มีการจัดการตลาดที่แตกต่างกัน	34

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
3.1	ต้นทุนการผลิตและต้นทุนการตลาดของเกษตรกรที่มีการจัดการตลาดด้วยตนเองแบ่งตามชนิดของผักอินทรีย์	36
3.2	ต้นทุนการผลิตของเกษตรกรที่มีการจัดการตลาดแบบมีพันธะสัญญาและต้นทุนการตลาดของพ่อค้าคนกลางในระบบที่มีการทำพันธะสัญญา แบ่งตามชนิดของผักอินทรีย์	37
3.3	ผลการทดสอบความแตกต่างต้นทุนการผลิตและการตลาดของเกษตรกรที่จัดการตลาดด้วยตนเองและจัดการตลาดแบบทำพันธะสัญญา	39
3.4	กำไรต่อกิโลกรัมจากการดำเนินการผลิตและการตลาดของเกษตรกรที่มีการจัดการตลาดด้วยตนเอง	40
3.5	กำไรต่อกิโลกรัมจากการดำเนินการผลิตและการตลาดของเกษตรกรที่มีการจัดการตลาดแบบทำพันธะสัญญา	41
3.6	กำไรต่อหน่วย (บาท/กก.) ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในระบบที่มีการจัดการตลาดด้วยตนเองและ ระบบที่มีการจัดการตลาดแบบทำพันธะสัญญา แบ่งตามชนิดของผักอินทรีย์	42
3.7	ราคาขายได้ที่ตลาดต่อหน่วย ต้นทุนต่อหน่วย และผลกำไรสุทธิต่อหน่วยของเกษตรกรที่ดำเนินการตลาดด้วยตนเอง แบ่งตามชนิดของผักอินทรีย์	44
3.8	ราคาขายได้ที่ตลาดต่อหน่วย ต้นทุนรวมต่อหน่วย และผลกำไรสุทธิต่อหน่วย ของเกษตรกรที่ดำเนินการตลาดแบบมีพันธะสัญญา แบ่งตามชนิดของผักอินทรีย์	45
3.9	อัตราผลตอบแทนต่อการลงทุนของระบบที่มีการจัดการตลาดด้วยตนเอง และระบบที่มีการทำพันธะสัญญา แบ่งตามชนิดของผักอินทรีย์	46
3.10	ราคาที่ได้รับต่อหน่วย ต้นทุนการผลิตและต้นทุนการตลาด อัตราผลตอบแทนต่อการลงทุนของเกษตรกรและพ่อค้าคนกลางในระบบที่มีการทำพันธะสัญญาแบ่งตามชนิดของผักอินทรีย์	48

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
3.11	สัดส่วนผลตอบแทนต่อต้นทุนของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในระบบที่มีการจัดการตลาดด้วยตนเอง และระบบที่มีการจัดการตลาดแบบทำพันธะสัญญาแบ่งตามชนิดผักอินทรีย์	49
4.1	การแบ่งผลประโยชน์ในสถานการณ์จริงในระบบที่มีการทำพันธะสัญญาแบ่งตามชนิดผักอินทรีย์	52
4.2	การแบ่งผลประโยชน์ในอุดมคติในระบบที่มีการทำพันธะสัญญาแบ่งตามชนิดผักอินทรีย์	53
4.3	ราคาในอุดมคติที่พ่อค้าคนกลางควรจะได้รับ ในระบบที่มีการทำพันธะสัญญาเมื่อกำหนดให้ราคาที่เกษตรกรได้รับตามที่ได้รับจริง	55
4.4	ราคาในอุดมคติที่เกษตรกรควรจะได้รับ ในระบบที่มีการทำพันธะสัญญาเมื่อกำหนดให้ราคาที่พ่อค้าคนกลางได้รับตามที่เป็นอย่างจริง	56
4.5	ราคาในอุดมคติที่เกษตรกรจะได้รับในระบบที่มีการทำพันธะสัญญา เมื่อกำหนดให้ราคาของพ่อค้าคนกลางลดลงร้อยละ 5	57

สารบัญภาพ

รูปที่		หน้า
1.1	กรอบแนวคิดในการศึกษา	7
2.1	พื้นที่ศึกษาระบบการผลิตผักอินทรีย์ในจังหวัดเชียงใหม่	22
3.1	ต้นทุนรวมของระบบที่มีการจัดการตลาดด้วยตนเองและระบบที่มีการจัดการตลาดแบบมีพันธะสัญญา	38
3.2	กำไรต่อหน่วยของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในระบบการผลิตผักอินทรีย์แบ่งตามชนิดผัก	43
3.3	สัดส่วนผลตอบแทนต่อต้นทุนของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในระบบที่มีการจัดการตลาดด้วยตนเอง และระบบที่มีการจัดการตลาดแบบทำพันธะสัญญาแบ่งตามชนิดผักอินทรีย์	50
4.1	การเปรียบเทียบการแบ่งผลประโยชน์ในสถานการณ์จริงและในอุดมคติของระบบที่มีการทำพันธะสัญญาแบ่งตามชนิดผักอินทรีย์	54